

Antic molí bataner

Sant Quirze de Besora

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Passeig del Ter núm.2
Emplaçament	A la part sud-oest del conjunt fabril de Can Trinxet i a tocar de la llera esquerra del Ter
Alçada:	566,7

Coordenades:

Latitud:	42.103937979836
Longitud:	2.2166948298849
UTM Est (X):	435234
UTM Nord (Y):	4661614

Classificació

Número de fitxa	08237 - 113
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Contemporani
Segle	XVIII
Any	1714
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Segons els diferents orto fotomapes publicats per L'institut català de cartografia (ICC) es mostra una evolució del conjunt fabril en les imatges que es mostren per anys es veu com el 1998, 2001 encara es conservava en bon estat i al 2005 arran de la construcció de l'empresa "viso plast" a les instal·lacions de can Trinxet es va reconstruir completament la façana oest amb aparell de Totxana. La resta de façanes conserven encara alguns dels elements originals. Amb la reforma o reconstrucció de la façana oest es va refer el vessant oest de la coberta amb estructura de planxes galvanitzades.
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Accés	Restringit
Ús actual:	Productiu

Titularitat	Privada
Titular:	5416004DG3651N0001BL
Autoria de la fitxa	Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa:	ds., 29/07/2023 - 18:14

Descripció

L'antic molí bataner es conserva integrat al conjunt fabril de Can Trinxet. De tots els edificis que hi ha en aquest conjunt arquitectònic, la que correspondria amb l'antic molí seria la part més propera al riu i paral·lela al canal de can Trinxet i perpendicular a les naus principals de la fàbrica. Es tracta d'una construcció de planta rectangular i composta per dues plantes i les golfes amb coberta a dues vessants de teula ceràmica damunt de cavalls i llates de fusta i amb el carener paral·lel a la façana principal que mira a l'oest. El conjunt es conserva en bon estat malgrat que la façana oest hagi estat enderrocada i reparada reculant uns metres a l'est mitjançant un mur de maó ceràmic i la coberta sigui substituïda parcialment per una de planxa fruit de la darrera reparació. La composició de les obertures és geomètrica i regular amb series de tres finestres coronades en arc de mig punt i amb els bastiments de maó ceràmic a cada planta i i una finestra en arc de mig punt a les golfes. L'aparell és de maçoneria de còdols de riu revestits amb una capa d'estuc i enlluït de color groguenc. A la part inferior hi ha la sortida del carcavà del canal formada per un arc de mig punt de mides considerables. L'interior està reutilitzat com a central transformadora i acull les turbines de la mateixa. Abans de la darrera reforma i segons imatges antigues conservades la façana oest paral·lela al riu tenia dues plantes amb sèries de set finestres rectangular al primer pis i set més d'arc de mig punt a la segona. L'aparell estava revestit per una capa d'estuc i enlluït de calç de color groguenc. D'aquesta façana es conserven vestigis dels murs de maçoneria de còdols de riu embeguts per la vegetació i en un pati exterior Finalment la darrera façana orientada al nord coincideix amb el pinyó de la coberta i està distribuïda mitjançant tres finestres d'arc de mig punt amb els bastiments de maó ceràmic a cada planta i tres més al sota coberta. Avui dia estan parcialment paredades i pintades de color groguenc.

Observacions:

Molí que va quedar integrat al conjunt fabril de Can Trinxet com a part de la mateixa oi perdent la seva funcionalitat primerenca. De la vella construcció es va conservar el canal, el carcavà i l'edifici del molí que acollia els batans i que va ser substituït per telers de cotó amb el canvi productiu de la indústria llanera a la cotonera.

Història

El molí bataner denominat "molí nou" i situat a la zona de la Verneda el tenim documentat a partir del segle XVIII. Segons Joan Serrallonga en el seu llibre de Sant Quirze de Besora de 1714 a l'actualitat esmenta que a Sant Quirze a mitjans del segle XVIII hi havia tres molins bataners o drapers (2 a Sant Quirze i 1 a Montesquiu) , propietat del comte de Santa Coloma i arrendats a les famílies Ginestet, Serrallonga i Castany, aquest darrer a Montesquiu. Els dos molins estarien situats a la part sud-oest de can Guixà (molí vell) i a la zona de la Verneda (molí nou),es a dir a l'emplaçament que estem descrivint. Sobre aquest element el trobem novament esmentat a partir de 1862 quan Josep Domingo i LLuch, inversor vigatà l'adquireix juntament amb altres finques com ara la propera casa de la Coromina la qual reforma per establir-hi la seva residència. Aquesta referència la tenim a través de "*cuadernos de liquidaciones y amillaramiento de sant quirze de Besora l'any 1862*" i en que a la inscripció núm. 50 i a mans de Josep Domingo Lluch especifica que "*Posession nombrada la Coromina situada en el llano del mismo nombre,*

de su propiedad y que cultiva de su cuenta .

Por un molino harinero llamado "molí nou" (nº1) amb un valor de 10.500 sous, *por una fabrica de hilados nº 4* amb un valor de 19.668 sous, *por una casa nueva en la fábrica per 468 sous.* (AMQ. Cuaderno de liquidaciones y amillaramiento. 1862. Carpeta 1016) Segurament aquest molí nou seria al que ens estm referint i la fàbrica seria al costat i correspondria amb la futura de can trinxet. Consultant les matrícules industrials del 1858 , Josep Domingo LLuch tutela la fàbrica de la verneda amb un "vell batán, quatre cardes mogudes per aigua i 350 fusos). Serrallonga. Ob cit. P.221. Apèndix V. La zona de la verneda en les matrícules industrials apareix denominada com a "despoblat". AMQ. Matrícula industrials 1854-1940. La fàbrica Domingo es donarà de baixa el 1883 per llavors ser absorvits per l'italià Coroggio i Trinxer Cia el 1887. L'antic molí draper quedaria integrat al nou complex fabril com un element més.

Bibliografia

ANGLADA ALBERT; 2020. Poder i diners de la Jet Set d'Osona i el Ripollès. el Bages, el vallès Oriental, la Garrotxa i la seva relació amb Barcelona.

ESPADALER PARCERISSAS, RAMON; 1995. *El tèxtil fil conductor de la nostra història.* Ajuntament de Sant Quirze de Besora,

SERRALLONGA URQUIDI, JOAN; 1997. Sant Quirze de Besora. De 1714 a l'actualitat. Eumo Editorial

AMQ: "Cuaderno de liquidaciones y amillaramiento 1862. Carpeta 1016

AMQ. matrícula industrial 1854-1940

<https://www.consorcidelter.cat-rutes-can-trinxet>

